

1. XX yüzillikdə hansı görkəmli alimlər Azərbaycan dilinin saflığı uğrunda mübarizə aparırdılar.

A) Məmmədquluzadə, Ömər Faiq Nemanzadə

B) C.Məmmədqulizadə, Mirzə Şəfi Vazeh

B) Nərimanov Mirzə Kazım bəy

C) Üzeyir Hacıbəyli Abdulla Şaiq

E) Bəkir Çobanzadə, Fərhad Zeynalov

2. Azərbaycan dili nə zaman müstəqil dil kimi öz layiqli yerini tutdu.

A) 1955-ci ildə

B) 2001-ci il iyun 18-də

C) 1977-78-ci illərdə

D) 1937-ci ildə

E) 1978-ci il aprel

3. “Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili günün təsis edilməsi haqqında” nə zaman fərman imzalandı?

A) 9 avqust 2001-ci ildə

B) 2 aprel 1978-ci ildə

C) 12 yanvar 2004-cü ildə

C) 1 yanvar 1929-cu ildə

D) 1921-ci ildə

4. Latın sözü olub, “məlumat”, “əlaqə” mənasını verir.

A) kommunikasiya

B) ərizə

C) reklam

D) teleqram

E) izahat

5. Dilin təmizliyini qoruyub saxlamaq üçün nələrə əməl etmək azımdır? Səhv cavabı göstərin.

A) Tüfeyli sözlərlə bağlı qüsurlar oradan qaldırılmalıdır.

B) Nitqdə məhəlli dialektlərə, yerli şivələrə məxsus danışiq tərzinə yol verilməməlidir.

C) Əcnəbi sözlər lüzumsuz işlədilməməlidir.

D) Jarqon sızların və ifadələrin işlədilməli məqbul sayılmamalıdır

E) Mədəni danışiqda söyüş və qarğışlara ədalətsiz təhqiramiz, qeyri-etik sözlərə və ifadələrə yol verilməməlidir.

6. Sadə nitq _____ uzaq olmalıdır. Biri səhvdir.

A) aydın və anlaşıqlı fikirlərdən

B) yalançı pafosdan

C) hər cür sünilikdən

D) qondarMa ifadələrdən

E) təmtəraqda

7. Akademik kommunikasiya prosesində nitqin düzgünlüyü barədə verilmiş fikirlərdən biri səhvdir:

A) Düzgün nitq heç vaxt ədəbi dil normaları çərçivəsində fəaliyyət göstərmir.

B) Düzgün nitq qarşılıqlı anlaşmanın açarındır

C) Nitqin bu keyfiyyəti olmasa, nitq ünsiyyətinin dəqiqlik, məntiqlilik, uyarlıq kimi kommunikativ keyfiyyətləri pozular.

D) Düzgünlük kommunikativ keyfiyyətdir.

E) Onun komponentlərinə təkrarlanma yerləşdirilmə, birləşdirilmə və dəyişdirilmə daxildir.

8. Nitqin zənginliyi nədir? Cavablardan biri yanlıştır.

A) Bədii və publistik üslublarda nitq zəif, elmi üslubda isə zəngindir.

B) Nitqin zənginliyi dil və nitq əlaqəsi əsasında meydana gəlir.

C) Nitqin zənginliyi bütün üslublar üçün səciyyəvidir.

D) Nitq zənginliyi üçün başlıca meyar danışanın (yazanın) geniş söz ehiyatına malik olmasıdır.

E) Nitqdə müxtəlif və təkrarlanmayan dil vahidlərinin işlədilməsi nitqi zənginləşdirir.

9. Nitqin aydınlığı nədir? Səhv cavabı göstərin.

A) Nitqin aydınlığı nitqdə dialektizm və varvarizmlərdən istifadə edilməsidir.

B) Nitqin aydınlığını yaradan amillərdən biri də diksiyadır.

C) Nitqin aydınlığı tələffüzdə sıx bağlıdır.

D) Nitqin aydınlığı üçün əsas amil danışanın (eləcə də oxuyanın və yazanın) nitq obyektı haqqında mükəmməl məlumata malik olmasıdır.

E) Aydınlıq dinləyici və oxucunun nitqi asanlıqla anlamaq, başa düşməsidir.

10. Fikirlərdən biri nitqin ifadəliliyinə aid deyil:

A) İfadəli nitq üçün bacarıq və vərdiş əsas şərt deyil.

B) ifadəlilik keyfiyyətinin əmələ gəlməsində dilin bütün sistemləri fonetika, leksika, semantika, qrammatika, intonasiya, üslubiyyət iştirak edir.

C) Nitqin ifadəliliyi ünsiyyət mühiti, dilin struktur sahələri və üslub sistemi ilə şərtlənir.

D) Nitq düzgün, dəqiq, təmiz, mətiqi olamqal yanaşı, dərin mənalı, təsirli və ifadəli olmalıdır.

E) İfadəli nitq təşəkkürlə, dil yaxşı bilməklə və onun ifadəlilik imkanlarını qiymətləndirməklə əlaqədardır.

11. Biri nitqin məntiqilliyi ilə əlaqədar deyil

A) Kommünaitvlilik keyfiyyəti kimi məntiqillilik, dəqiqliklə əlaqədar deyil.

B) Məntiqilliyin iki qanunauyğun şərt var diltarici və dildaxili.

C) Məntiqillilik nitqin ən mühüm keyfiyyətidir

D) Dəqilik kimi, məntiqillilik nitqin əlverişliliyi, hərəkətliliyi və uyğunluğu kimi keyfiyyətlərin formalaşması bazasıdır.

E) Obyektiv gərəклиyi doğru, dürüst əks etdirəm hökm, fikir məntiqə əsaslandığı üçün “məntiqi nitq” adlanır.

12. Nitqin yığcamlığı dedikdə nə nəzərdə tutulur. Yanlış cavabı göstərin.

A) Fikri əhatə etməklə qısa danışmaq bacarığı istedad əlaməti deyil

B) Yığcam nitq danışandan dərin bilik, həssas düşüncə, zəngin lüğət ehtiyatı tələb edir.

C) Yığcam nitq uzunluğa qarşı qoyulan bir anlayışdır

D) Yığcamlıq fikrin ən zəruri sözlərlə, söz birləşmələri və cümlələrlə ifadə olunmalıdır.

E) Yığcam nitq dedikdə fikrin qısa və aydın lakonik şəkildə ifadə olunması nəzərdə tutulur.

13. Biri işgüzar və akademik kommunikasiyanın məqsədini xarakterizə etmir:

A) fərdi fəaliyyət

B) səmərəli məlumat mübadiləsi

C) elmi əməkdaşlıq

D) birgə fəaliyyət

E) işgüzar münasibətlər

14. Yalnız biri doğrudur.

A) işgüzar kommunikasiya reqlamentləşdirilir.

B) işgüzar kommunikasiya təcrübi əhəmiyyət daşıyır

C) işgüzar kommunikasiya fərdi xarakterlidir

D) işgüzar kommunikasiya rəsonal deyil

E) işgüzar kommunikasiya funksional xarakter daşıyır

15. Bunlardan yalnız biri işgüzar kommunikasiyanın xarakterini səviyyələndirir:

A) funksional

B) tətbiqi

C) təcrübi

D) əxlaqi

E) mənəvi

16. Biri ictimai nitq növü deyil

A) fərdi

B) akademik

C) diplomatik

D) dini

E) məhkəmə

17. Biri ictimai nitq janrı deyil:

A) danışiq

B) məruzə

C) mühazirə

D) təbliğat

E) tənqidi çıxış

18. Yalnız biri doğrudur:

A) Akademik nitq sosial əsaslara malikdir

B) akademik nitq təcrübi əsaslara malikdir

C) Akademik nitq təsviri xarakterlidir

D) Akademik nitq şəxsi xarakter daşıyır

E) Akademik nitq fizioloji xarakterə malikdir.

19. İşgüzar kommunikasiya iştirakçılarının davranışı nə ilə müəyyən edilir? Yalnız biri doğrudur.

A) iş etiketi

B) təcrübə

C) şəxsi fikir

D) ambisiya

E) məsuliyyətsizlik

20. Anons reklam, afişa, bildiriş və s kimi işgüzar yazı nümunələri hansı sənəd yazmasına daha yaxındır?

- A) **elan** B) ərizə C) izahat D) qəbz E) arayış

21. Bir adama şöhrət qazandırmaq, bir məhsulu fərqləndirmək və ya istehlakçı, müstəvi, tamaşaçı cəlb etmək məqsədi ilə götürülən tədbirlər necə adlanır?

- A) **reklam** B) töhmət C) afişa D) protokol E) bildiriş

22. Hansı sənədin sonunda imzaya ehtiyac duyulmur?

- A) **afişa** B) akt C) izahat D) tərcümeyi-hal E) arayış

23. Bunlardan biri elan növü deyil

- A) **reqlament** B) afişa C) reklam D) bildiriş E) anons

24. Latın sözü olub “qışqırmaq” mənasını verir:

- A) **reklam** B) annotasiya C) protokol D) teleqram E) ərizə

25. Aşağıdakılardan biri akademik mühitdə etibarlı mənbə hesab edilmir:

- A) **şəxsi fikirlər** B) kitablar C) jurnal məqalələri
D) nəşr edilmiş hesabatlar E) nəşr edilmiş digər materiallar

26. Yazıda axıcılığı təmin etməyin yollarına aid deyil.

- A) **köməkçi nitq hissələrindən daha çox** B) əsas isimləri təkrar etmək
C) ardıcıl olaraq əvəzliliklərdən istifadə etmək D) ideyaları əlaqələndirmək üçün keçid
E) ideyalarınızı məntiqi ardıcılıqla düzmək

27. Akademik məqalənin həcmi nə qədər olmalıdır?

- A) **7-8 səhifə** B) 2 C) 15 D) 20 E) 29

28. İlk təchizat dedikdə nə başa düşülür?

- A) **səliqəsizlik** B) geyim C) əlvermə D) vizual kontakt E) qamət

29. Bunlardan hansı formada ərizə ilə eynidir?

- A) **izahat** B) arayış C) məktəb D) bildiriş E) müqavilə

30. Hansını kommunikasiya prosesində etmək olmaz?

- A) **tərəfdaşın temperament xüsusiyyətlərini nəzərə almamaq**
B) temperamenti müəyyənləşdirmək
C) hissləri cilalamaq bacarığını formalaşdırmaq
D) qeyri-ixtiyarı reaksiyadan tənzimləmək
E) kommunikasiyanı çətinləşdirə təzahürlərə açıq-aydın reaksiya verməmək

31. “Esse” sözü mənşədə hansı dilə aiddir?

- A) **latın** B) yunan C) ingilis D) italyan E) alman

32. Diksiya mənşədə hansı dilə məxsusdur?

- A) **latın** B) yunan C) ingilis D) fransız E) rus

33. Nitqin əsa xüsusiyyətlərinə aşağıdakılardan biri aid deyil:

- A) **nitqin genişliyi** B) nitqin dəqiqliyi C) nitqin düzgünlüyü
D) nitqin aydınlığı E) nitqin sadəliyi

34. Kollektiv ünsiyyəti səmərəli edən vasitələrdən biri yanlışdır:

- A) qarşınızdakı insanın reaksiyasına əhəmiyyət verməmək
B) salamlamaq
C) bir-birinə "siz" deyərək müraciət etmək
D) səbr və tənqiddə dözümlülük
E) danışarkən mövzuya bələd olmaq

35. Ahəngdarlığı təmi edən xüsusiyyətlərdən biri yanlış göstərilmişdir.

- A) Nitqin ahəngdarlığı deyildə onun qeyri-səlisliyi nəzərdə tutulur
B) Açıq hecaların yüksək intonasiya ilə tələffüzü nitqin ahəngdarlığına, uyğunluğuna axıcı olmasına təsir göstərir.
C) Azərbaycan sözlərində saitlər, sonar və cingilti samitlər işlənmə təzliyinə və kəmiyyətinə görə fərqlənir
D) Ahəng qanununun nitqin uyarlığında rolu böyükdür
E) Cümlədə eyniköklü üzlərin ardıcıl aralanması nitqin ahəngdarlığına imkan yaradır.

36. 12-28 iyun 2017-ci il tarixində Avropa oyunlarının keçirilməsi ilə əlaqədar könüllüləri həmin tədbirlərdə iştirak etməyə dəvət edir: Təşkilat komitəsi

Verilmiş nümunə hansı əməli yazı növünə aiddir?

- A) çağırış B) elan C) afişa D) teleqram E) anons

37. "Kapitalbank" əhalinin nəzərinə çatdırır ki, əmanətlərə verilən orta illik gəlir 8 faizdən 10 faizə qaldırılmışdır. "Kapitalbank"

Verilmiş nümunənin hansı əməli yazı növünə aid olduğunu göstərin.

- A) bildiriş B) etibarnamə C) elan D) teleqram E) arayış

38. Ələt qəsəbəsinin Mərkəzi klubunda Azərbaycan Dövlət Kukla teatrının qastrolu çərçivəsində bir neçə tamaşanın göstəriləcəyi planlaşdırılır. Qəsəbə sakinlərinə bu barədə məlumat vermək üçün klubun qarşısındakı lövhədə aşağıdakılardan hansını görə bilərik?

- A) afişa B) reklam C) elan D) akt E) annotasiya

39. Anons və afişa üçün ortaq olan xüsusiyyət hansıdır?

Hər ikisi:

- A) Elan formasındadır B) Yazan şəxs tərəfindən imzalanır C) Möhürlə təsdiqlənir
D) Dövlət əhəmiyyəti daşıyır E) Olmuş hadisə haqqında sonradan məlumat verir

40. Elan verilirərkən bunlardan hansı qeyd olunmalıdır?

- A) Sadalanların hamısı B) Məlumatın mahiyyəti, məzmunu
C) Dəqiq vaxt və məlumatın D) Tədbirin keçiriləcəyi yer
E) Elanda bir və ya bir neçə məlumat öz əksini tapa bilər

41. Hansı sənədin adı iki dildə olan sözlərin birləşməsindən yaranmışdır?

- A) nizamnamə B) fərman C) bəyanat D) qaimə E) hesabat

42. Hansı sənəddə şəxsiyyət vəsiqəsinin seriya nömrəsi qeyd olunur?

- A) vəkalətnamə B) məktub C) elan D) ərizə E) rəy

43. Biri məntiqi pozur:

- A) vəkalətnamə B) nota C) fərman D) sərəncam E) konstitusiya

44. Hansı sənəddə şəxsiyyət vəsiqəsinin seriya nömrəsi də qeyd olunur?

- A) etibarnamədə B) annotasiyada C) aktda D) protokolda E) ərizədə

45. Etibarnamə nə zaman yazılır?

- A) bir şəxsin və ya idarənin adından iş görülmə zamanı B) qiymətli kağızların qəbulu zamanı
C) ticarət müqavilələri zamanı D) əmək müqavilələri bağlanan zaman

E) əmək intizamı pozulduğu zaman

46. Dil və nitqi fərqləndirən xüsusiyyətlərdən biri yanlışdır

- A) Dil tarixi səciyyə daşıyır, nitq isə tarixdən kənarda
B) Dil ünsiyyət vasitəsidir, nitq isə bu ünsiyyət prosesidir
C) Nitq fərdir, ayrı-ayrı adamların nitq aktıdır, dil ümumidir
D) Nitq fər-di-psixi, dil isə ictimai hadisədir
E) Dilin quruluşu onun ən böyük vahidi olan cümlədə özünü göstərir. Nitqin quruluşuna isə cəmlə, abzas və mətn daxildir.

47. Hansı fikir səhvdir?

- A) Yazılı ədəbi dilin tempi sürətli şifahi ədəbi dilin tempi isə aşağıdır, zəifdir
B) Yazılı nitqin ifadə vasitələri hərf və yazı şifahi nitqin ifadə vasitələri səs və sözdür
C) Yazılı nitqdə həmsöhbətlə əks əlaqə olmur
D) Şifahi ədəbi dilin leksikasında hamıya aydın ümumişlək sözlərə geniş yer verilir
E) Əcnəbi dilin şifahi formasında cümlələr, əsasən, qısa və quruluşca sadə olur

48. Monoloji nitqin xüsusiyyətlərindən biri səhv göstərilmişdir.

- A) Burada danışanın müsahibi ilə əks əlaqəsi olur
B) Dialoji nitqlə müqayisədə struktur baxımından sadədir
C) Məqsəd nitqin əks kommunikativ növlərindən istifadə etməklə hər hansı bir məzmunun başqasına çatdırılmasıdır
D) Təşkil olunmuş proqramlaşdırılmış nitqdir
E) Danışan deyəcəklərini əvvəlcədən düşünür, ifadə edəcəyi fikrin həcmi, xarakterini müəyyənləşdirir

49. Aşağıdakılardan biri dialoji nitqin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- A) Bu nitq formasında söhbətə öncədən hazırlıq görülür
B) İki və daha artıq şəxs arasında bir-birini izləyən növbələşən canlı ünsiyyət danışığıdır
C) Dialoji nitqdə tərəflər daha fəal olurlar
D) Dialoji nitqi “mükəllimə”də adlandırırlar
E) Dialoji nitqdə həmsöhbətlərdən birinin ifadə etdiyi fikir digəri tərəfindən qavranılır

50. Akademik yazının ən başlıca xüsusiyyəti nədir?

- A) Qalıcı və sənəd xarakterli olmasıdır
B) Sənəd xarakterli olmalıdır
C) Güvənsiz olmasıdır
D) Orfoepik qaydalara əməl olunmasıdır
E) Məsuliyyət tələb etməməsidir

51. Monoloji nitqin növlərindən biri səhv göstərilmişdir.

- A) diskussiya B) mühazirə C) məruzə D) məlumat E) çıxış, nitq

52. Şifahi nitq hansı prosesidir?

- A) kodlaşdırılmış B) təsviri C) təcrübi D) qeyri-verbal E) tətbiqi

53. Normanın əsas mənbələrinə daxil deyil:

- A) fərqi dil B) media dili C) yazıçıların əsərləri
D) elmi araşdırmalar E) akademik nitq

54. Nitq fəaliyyəti bacarıqlarının formalaşma dərəcəsi nəyi xarakterizə edir?

- A) dil-bilik səviyyəsini B) danışmaq qüsurlarını C) müxtəlifliklə təzahürləri
D) etiketi E) diqqətin formalaşdırılmasını

55. Biri səhvdir

- A) Nitq psixofizioloji hadisə deyil B) Nitq çoxsaylı funksiyalara malikdir

- C) Nitq məqsədlidir
E) Nitq məqamının təsiri ilə formalaşır
- D) Nitq psixofizioloji hadisədir

56. Danışq funksiyası nədir? Cavablardan biri səhvdir?

- A) Məqsədsiz funksiyadır
D) İxtiyari deyil
- B) Fəaliyyət formasıdır
E) Sərbəst proses deyil
- C) Motivlə bağlıdır

57. Aşağıdakılardan biri essenin əsas əlamətlərinə aid deyil?

- A) Böyük həcm
D) Kompozisiya sərbəstliyi
- B) Kiçik həcm (əlyazma ilə 3-4 səhifə)
E) Üslub aydınlığı
- C) Konkretlik

58. Biri çap olunmuş ədəbiyyatlar siyahısında yer almır:

- A) Müləhizələr
B) Kitablar
C) Monoqrafiyalar
D) Konkretlik
E) Pataloqlar

59. İntonasiyanın əks elementlərə içərisində verilə bilməz

- A) Nitqin düzgünlüyü
D) Nitqin intensivliyi
- B) Nitqin ahəngi
E) Məntiqi vurğu
- C) Nitqin tembri

60. Biri danışq etiketi deyil:

- A) mübahisə
B) təşəkkür
C) təskinlik
D) dəvət
E) vidalaşma

61. Biri intonasiya komponenti deyil

- A) situasiya
B) məntiqi stress
C) psixoloji fasilə
D) oxuma tempi
E) ritm

62. Oğlum! Qadan alım! Göstərilənlər etiketin hansı növünə aiddir?

- A) Qeyri-rəsmi müraciət etikətləri
D) Rəsmi müraciət etikətləri
- B) Ayrılma etikətləri
E) Görüşmə etikətləri
- C) Təbrik etikətləri

63. Aşağıdakılardan biri danışq etikasının tərkib komponentlərinə aid deyil?

- A) Verilən suallara qeyri-etik cavablar
C) Şad və ya bəd xəbərləri çatdırma qaydaları
E) Söhbətə qoşulma
- B) Müraciət qaydaları
D) Dinləmə qaydaları

64. Aşağıdakılardan biri peşəkar ünsiyyətin formalarına aid deyil

- A) Etiket
B) Polemika
C) Mübahisə
D) İşgüzar məktublaşma
E) Müşavirə

65. _____ elmi mövzular üzrə tamaşaçılar qarşısında açıq çəkişmələrdir

- A) Disput
B) Müşavirə
C) İşgüzar söhbət
D) Debat
E) Danışqlar

66. Ünsiyyət anlayışının neçə səviyyəsi vardır?

- A) 3
B) 5
C) 2
D) 4
E) 6

67. İşgüzar kommunikasiyanın neçə əsas funksiyası var?

- A) 4
B) 5
C) 3
D) 6
E) 2

68. Kommunikativ situasiyanın komponentlərinə daxil deyil:

- A) Nitq müəllifinin təşəbbüskarlığı
C) Nitqin predmeti
E) Nitq müəllifinin obrazı
- B) Kommunikativ intensiya (niyyət)
D) Kommunikasiya şəraiti

69. Hansı fikir düzgündür?

- A) Təşkilatların bir-birinə verdiyi vəkalətnamə mətbəxdə xüsusi formada hazırlanır
B) Protokolun sonunda yazılma tarix qeyd edilir
C) İzahatın sonunda imza qoyulmur

- D) Anons tamaşa haqqında verilən rəydir
E) Tərcüme-yi-hal rəsmi təşkilat tərəfindən verilir

70. Vəkalətnaməyə uyğun gəlməyən cavab hansıdır?

- A) Vəkalətnamənin ancaq daşınmaz əmlaka verilir
B) Məsul şəxsin imzası olur
C) Verildiyi tarix göstərilir
D) Vəkalətnamənin müddəti həm rəqəmlə, həm də hərflə göstərilir
E) Alınan əşyanın miqdarı və ya materialın məzmunu göstərilir

71. Niyə beynəlxalq akademik yazı qaydalarında istifadə edilir? Səhv cavabı göstərin:

- A) Beynəlxalq yazı qaydaları oxumağı mürəkkəbləşdirir
B) Beynəlxalq standartlar "ümumi dil" rolunu oynayır
C) Fərqli ölkələrdən olan elm adamlarının yazı vasitələr bir-birini anlaşmasına yardım edir
D) Vahid standartlar üzrə yazılmış mətnə hansı məlumatın harada olduğu əvvəlcədən bilindiyinə görə zəruri informasiyanı tapmaq da asan olur
E) Beynəlxalq akademik yazı qaydaları müəyyən nəticənin əldə edilməsinə yönəlmiş bir mexanizmdir

72. Akademik mənbələrlə işləmə istiqamətinə aid edilmir:

- A) qeyri-rəsmi saytlar
B) akademik jurnallar
C) nüfuzlu alimlərin əsərləri
D) rəsmi dövlət saytları
E) mötəbər informasiya agentlikləri

73. Fikirlərdən biri həqiqəti əks etdirir:

- A) Diplomatiya xəbərdarlıq dövlət mənafeyinə dövlət siyasəti ilə bağlı olur
B) Sərəncam yalnız dövlət başçısı tərəfindən imzalanır
C) Bütün sənədlər eyni məzmunla malik olurlar
D) Sərəncamla fərmanın dil xüsusiyyətləri müxtəlifdir
E) Xəbərdarlıq təkcə şifahi formada olur

74. Verilmiş nümunə hansı əməli yazı növünün əsas hissəsinin bir parçasıdır?

Xəstə olduğum üçün noyabr ayının 21-dən 27-nə qədər işdə olmamışam. Ona görə də həmin günlərdə baş vermiş hadisə haqqında heç bir məlumatım yoxdur.

- A) izahat
B) akt
C) ərizə
D) məktub
E) arayış

75. Ərəb sözü olub məzəmmət, danlaq mənalarnı verir. Pis əməlinə görə yazılı və ya şifahi şəkildə cəza vermək anlamında işlənir. Bu, idarə, müəssisə və təşkilatlarda yazılı şəkildə əmr kitabçasına, işçilərin şəxsi işinə yazılmaqla rəsmiləşdirilir.

Verilmiş fikirlər hansı sənədi səciyyələndirir?

- A) töhmət
B) izahat
C) xəbərdarlıq
D) arayış
E) məktub

76. İşçi əmək funksiyalarını tam və ya qismən yerinə yetirmədikdə yaxud keyfiyyəti, yerinə yetirdikdə, müəssisədaxili intizam qaydalarını pozduqda və əvvəlki xəbərdarlıqdan nəticə çıxarmadıqda işəgötürən ona _____ verə bilər.

- A) töhmət
B) izahat
C) axırıncı xəbərdarlıq
D) nota
E) təşəkkür məktubu

77. _____ əsasən, idarə, təşkilat və müəssisələrdə qəbahət edənə həmin qəbahəti bir daha təkrar etməməsi üçün verilmə yazılı və şifahi göstəriş deməkdir

- A) xəbərdarlıq
B) ərizə
C) annotasiya
D) sifariş
E) töhmət

78. Bunlardan hansı intizam tənbeh deyil?

- A) xəbərdarlıq
B) töhmət
C) cərimə
D) əmək müqaviləsinə xitam vermək
E) töhmət və cərimə

79. Verilənlərdən hansı şəxsiyyəti xarakterizə edən amil sayılır?

- A) Şəxsiyyətin mühitə aydın dərk edilmiş münasibəti olmur

- B) Şəxsiyyət öz mənliliyini dərk edib qiymətləndirmə insandır
- C) Şəxsiyyətin özünəməxsus əqidəsi olur
- D) Şəxsiyyət cəmiyyəti dəyişə, təkmilləşdirə bilər
- E) Şəxsiyyət başqalarını qiymətləndirməyi bacaran insandır.

80. Biri xarakteri təzahür etdirmir

- A) **emosiyasızlıq**
- B) fərdin yönünü
- C) iradi tənzimlənmənin xüsusiyyətləri
- D) intellektuallıq
- E) emosionallıq

81. Aşağıdakılardan biri tələffüz aparatını xarakterizə etmir:

- A) qan-damar sistemi
- B) tənəffüz orqanları
- C) vibrator
- D) rezonator
- E) artikulyator

82. Aşağıdakılardan biri nitq aparatının akustik xüsusiyyətlərinin yaradılmasında iştirak etmir

- A) **qavrayış**
- B) temp
- C) həcm
- D) tembr
- E) tələffüzün aydınlığı

83. Jestlərdən istifadə edərkən hansı qaydalara əməl edilməlidir? Yanlış cavabı göstərin:

- A) **Əl-qol hərəkətləri arası kəsilməz olmalıdır**
- B) Jestlər qeyri-iradi, təbiri olmalıdır
- C) Jestlər idarə edilən olmalıdır
- D) Jestlər öz təyinatına müvafiq olmalıdır.
- E) Jest heç vaxt qüvvətləndirədiyi sözə geri qalmamalıdır

84. Variantlardan biri nitq texnikasına sahib olmağı özündə ehtiva etmir:

- A) **Akustik xüsusiyyətlərin yaradılmaması**
- B) intonasiya hərəkətiliyi
- C) ifadəlilik
- D) yumşaq, sərbəst, aydın səs
- E) tembrin nüanslarından istifadə etməyi bacarmaq

85. Natiqin xarici görünüşü nəyə əsasən formalaşır? Səhv cavabı göstərin:

- A) **Əgər natiqin xarici görünüşü onun xeyrinə yox zərərinə məlumat verirsə, deməli, kütlə qarşısında çıxış üçün bütün tələblərə uyğunlaşmışdır**
- B) Natiq haqqında fikir çıxış zamanı onun xarici görkəminə əsasən formalaşır
- C) Natiqin xarici görünüşü haqqında fikir auditoriya ilə təmasa görə formalaşır
- D) Natiqin xarici görünüşü haqqında fikir özünün ifadəsinə görə formalaşır
- E) Natiqin xarici görünüşü haqqında fikir jestlərdən necə istifadə etdiyinə görə formalaşır.

86. Bu əməli yazı nümunəsində olanın keçirilməsi, orada müzakirə olunan məsələlər, söylənilən mülahizələr və çıxarılan qərarlar əks olunur. Sonda sədr və katib tərəfindən imzalanır. Söhbət hansı əməli yazıdan gedir?

- A) **protokol**
- B) akt
- C) məktub
- D) ərizə
- E) bildiriş

87. Ərəbcədən götürülmüş bu söz verilən tapşırığın yerinə yetirilməsi, görülmüş işin nəticəsi haqqında məsul şəxsə, təşkilata, ictimaiyyətə yazılı şəkildə verilən rəsmi məlumatdır.

- A) **hesabat**
- B) izahat
- C) bəyanat
- D) vəkalətnamə
- E) protokol

88. Aşağıdakı xüsusiyyətlə hansı sənədə aiddir?

- A) **iclasın gündəliyi**
- B) eşidildi
- C) çıxışlar
- D) qərar
- A) protokol
- B) akt
- C) ərizə
- D) arayış
- E) elan

89. Məntiqi ardıcılığı tamamlayın:

Annotasiya, rəy, reklam, _____

- A) **protokol, ərizə**
- B) əmr, akt
- C) qanun, qərar
- D) konstitusiya, nota
- E) fərman, sərəncam

90. Sənəd formalarından hansı təqvim ili boyunca nömrələnir və kitabda qeydə alınır?

- A) **əmr və protokollar**
- B) ərizə və arayışlar
- C) hesabat və izahatlar

D) tərcümeyi-hal və xasiyyətnamələr

E) bildiriş və zəmanətlər

91. Protokol kimlər tərəfindən imzalanır?

A) sədr və katib

B) iclasda iştirak edən bütün şəxslər

C) məruzəçi

D) yalnız sədr

E) yalnız katib

92. Müşavirə, konfrans və iclaslarda söylənilənləri, çıxışları, qəbul edilən qərarları özündə təzahür etdirmək üçün, həmçinin hər hansı bir qaydanın yaxud qanunun pozulması zamanı tərtib olunan akta əlavə etmək üçün yazılır.

A) protokol

B) ərizə

C) təqdimat

D) akt

E) qərar

93. İşgüzar protokol nədir?

A) işgüzar görüşlərin aparılması qaydasıdır (görüşün vaxtı, yeri, şəraiti qəbulun süçilməsi, qonaqların siyahısı)

B) danışıqların aparılması üçün qonaqların dəvət olunması, protokolun yazılması (vaxt, rəqlament)

C) danışıqların yeri, şəraiti, göstərilən sənəd (yerin rahatlığı, səs-küyü, şəraiti)

D) danışıqların yeri, şəraiti, beynəlxalq saziş qaydaları

E) xarici ticarət əlaqələrinin yaradıldığı vaxt, tərəflərin bağladığı saziş

94. Aşağıdakılardan biri ünsiyyət zamanı istifadə edilən nitq bacarığına aid deyil:

A) görmə

B) danışma

C) dinləmə

D) yazı

E) oxu

95. Anons, reklam, afişa, bildiriş və s. kimi işgüzar yazı nümunələri hansı sənəd formasına daha yaxındır?

A) elan

B) ərizə

C) izahat

D) qəbz

E) arayış

96. yazılı nitqin xüsusiyyətlərinə aid olan cavab variantını seçin:

A) Yazılanları bir neçə dəfə götür-qoy etmək, düzəliş aparmaq lazım olmayanı silmək yenisi ilə əvəzləmək mümkündür

B) Çoxsaylı paralingvistik vasitələrin iştirakı istisna olunmur

C) Yüksək dərəcədə avtomatlanmış nitqdır

D) Adresant və adresat arasında canlı əlaqə labüddür

E) Yüyrək nitqdır

97. Şifahi nitqin xüsusiyyətlərinə aid olan cavab variantını seçin:

A) Dil vahidlərindən istifadə olunmasında sərbəstlik ver

B) Struktur mürəkkəbliyi mövcuddur

C) Zəngin intonasiya çalarlıqlarına malik deyil

D) Dil vahidlərindən qrammatik qanunauyğunluqlardan istifadə olunmasını tələb edir

E) Adresatla birbaşa əlaqəsi yoxdur

98. Jestlər necə qruplaşdırılır?

A) sadə, mürəkkəb, qarışıq

B) sadə, birmənalı, mürəkkəb

C) sadə, birmənalı, qarışıq

D) mürəkkəb və qarışıq

E) birmənalı, mürəkkəb, qarışıq

99. İnsanlar iş vaxtlarının ən çox hissəsini nəyə həsr edir?

A) dinləməyə

B) yazmağa

C) oxumağa

D) danışmağa

E) baxmağa

100. bunlardan biri rəsmi məktub növü deyil?

A) sorğu

B) təliqə

C) tələbnamə

D) təqdimat

E) təlimat

101. Aşağıdakılardan biri intonasiyanın funksiyalarına aid deyil:

A) İfadənin və ya onun hissəsinin sintaksis bütövlüyünü təmin edir

B) Bir mətn və ya ifadənin mənalı və fonetik tərtib olunmuş seqmentlərə bölünməsinə xidmət edir

- C) Sözləri təşkil edən vahidlər arasında və sözlərin özləri arasında müəyyən semantik və qrammatik münasibətləri göstərir
- D) Spikerin ifadəsinin məzmununa və ya həm söhbətinin ifadəsinə münasibətini çatdırır
- E) Natiqin emosional vəziyyəti haqqında məlumat ötürür

102. Kommunikasiya mədəniyyətinin əsas meyarı deyil:

- A) təqdimatın olmaması
- B) kommunikativ məqsədəuyğunluq
- C) bəyanatın düzgünlüyü
- D) kommunikativ estetika
- E) təqdimatın ardıcılığı

103. Biri təşkil olunmuş nitqə aid deyil:

- A) Heç bir xüsusi hazırlıq olmadan bədahətən, sərbəst söylənilən nitqdır
- B) Təşkil olunmuş, nitq deyəndə monoloji nitq nəzərdə tutulur
- C) Bu, əvvəlcədən planlaşdırılmış, nəzərdə tutulmuş nitqdır
- D) Bu nitq üçün hazırlaşmaq lazımdır
- E) Müəllimlik fəaliyyətində nitqin bu formasından daha geniş istifadə edilir.

104. Qloballaşmanın, informasiya – kommunikasiya bumunun özü ilə gətirdiyi yenilik və üstünlüklər bədən ibarətdir?

- A) elan və təhsil sahəsində yanaşmaların standartların unifikasiyalaşması
- B) dünya elm ictimaiyyəti tərəfindən az istifadə olunması
- C) ümumi bir forma alması
- D) bəlli bir zamanda yayılma çətinliklərinin olması
- E) təhsil sahəsinə az nüfuz etməsi

105. Beynəlxalq akademik yazı haqqında fikirlərdən biri səhvdir.

- A) Beynəlxalq akademik yazı qaydalarına təsir etmir
- B) Bu qaydada müəyyən nəticənin əldə edilməsinə yönəlmiş bir mexanizmdir.
- C) Beynəlxalq akademik yazı standartları “ümumi dil” rolunu oynayır
- D) Fərqli ölkələrdən olan elm adamlarının yazı vasitəsilə bir-birini anlamasına yardım edir.
- E) Vahid standartlar üzrə yazılmış mətnə hansı məlumatın harada olduğu əvvəlcədən bilindiyinə görə, zəruri informasiyanı tapmaq asan olur

106. Beynəlxalq elm və təhsil məkanına inteqrasiya ölkəmiz üçün nə deməkdir? Səhv cavabı göstərin:

- A) Beynəlxalq elm və təhsil məkanında qaydaların standartlara uyğun olmamasıdır
- B) Ölkəmiz üçün prioritet məsələlərindəndir
- C) Beynəlxalq müqavilələrin imzalanmasıdır
- D) Elmi əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasıdır
- E) Xarici həmkarlarla birgə layihələrin həyata keçirilməsidir

107. Alimlərin akademik sosial şəbəkələrdən (ASS) istifadəsini zəruri edən səbəblərdən biri yanlışdır

- A) Elmin populyarlığının azalmasında mühüm rol oynayır
- B) ABŞ beynəlxalq miqyasda ölkənin və elmi müəssisələrin elmi reytingin artmasını təmin edir
- C) Alimlərin akademik həyatda iştirakının yeni forma və perspektivlərini açır
- D) Müxtəlif coğrafi uzaqlıqda olan tədqiqatçıları bir araya gətirir
- E) Alimlərin elmi əsərlərinin dünya elmi ictimaiyyəti arasında yayılmasına şərait yaradır.

108. Səhv cavabı göstərin:

Akademik sosial şəbəkələr xüsusi əhəmiyyətə malikdir

- A) istinadların sayının azalmasına
- B) elmin populyarlaşdırılmasında
- C) elmi analitik məlumatların ötürülməsində
- D) alimlərin öz istinadlarını hesablamasında
- E) informasiya mübadilənin qurulmasında

109. Sosial şəbəkələr bizə hansı imkanları verir?

- A) Digər şəbəkə iştirakçıları ilə ünsiyyəti məhdudlaşdırmaq
B) Avtomatlaşdırılmış sosial mühit şəraitində özümüzdə aid olan məlumatları paylaşmaq
C) Şəbəkə iştirakçıları ilə fikir mübadiləsi aparmaq
D) Onlar üçün əhəmiyyətli olan materialları bölüşmək
E) Şəbəkə daxilində maraqlar üzrə müxtəlif birliklər formalaşdırmaq

110. Bəşəriyyət yeni bir kommunikasiya dövrünə nə vaxt qədəm qoydu

- A) XII əsrin əvvəllərində B) XX əsrin axırlarında C) XX əsrin əvvəllərində
D) XX əsrin əvvəllərində E) XIX əsrin sonlarında

111. Məzmununa görə ərizənin neçə növünə təsadüf olunur?

- A) 2 B) 1 C) 4 D) 5 E) 3

112. Mübahisə zəminində bir nəfər digərinə maddi və mənəvi zərər yetirmişdir. Zərərçəkmiş şəxs lazımı orqanlara hansı sənədi təqdim etməlidir?

- A) ərizə B) izahat C) bəyannamə D) akt E) nizamnamə

113. Məktəbi yeni və bitirmiş Ramin Bakı Baş Məşğulluq İdarəsinə işə düzəlmək üçün müraciət etməlidir. Bunun üçün o, hansı müraciət formasını seçməlidir?

- A) ərizə B) reklam C) akt D) bəyanat E) izahat

114. Bunlardan biri ərizəyə verilən tələblərə aid deyil:

- A) Ərizə notarial qaydada təsdiqlənməlidir
B) Ərizə konkret şəxsə ünvanlanmalıdır
C) Başlığı yəni kimə və kimdən yazılması dəqiq olmalıdır
D) Məzmunu qısa, faktlar konkret olmalıdır
E) Ərizəçi ərizəni öz xətti ilə yazmalıdır

115. Aşağıdakılardan biri ərizəyə aid deyil?

- A) Kimə və kimdən yazılması göstərilməsə də olar B) Ərizə mütləq imzalanmalıdır
C) Ərizəçinin öz xətti ilə yazılmalıdır D) Xahiş ilə şikayət xarakterli ərizələr vardır
E) Başlıq hissədə ərizəçinin adı, soyadı göstərilməlidir.

116. Verilmiş fikirlərdən hansı səhvdir?

Ərizənin sonunda:

- A) imza qoyulmur B) möhür vurulmur
C) ərizəni yazan şəxsin adı və soyadı qeyd olunur
D) yazılma tarixi göstərilir E) imza qoyulur

117. Biri ərizənin dil xüsusiyyətinə adi deyil

- A) ərizə istənilən dilsə yazıla bilər
B) ərizə dövlət dilində yazılır
C) ərizədə şəxsiyyəti təhqir edən ifadələrə yol verilməsi qadağandır
D) ərizə düşünülmüş şəkildə yazılmalıdır
E) ərizədə məddahlıq, yaltaqdır ifadə edən sözlərə yer vermək olmaz

118. Dərkənar hissəsində “icra edilsin” “rədd edilsin”, “məsələyə baxılsın”, “müzakirə edilsin” və s. kimi ifadələr yazılan işgüzar sənəd növü hansıdır?

- A) ərizə B) arayış C) xəbərdarlıq D) akt E) əmr

119. Biri işgüzar məktub nümunəsinə aid deyil:

- A) xasiyyətnamə B) sorğu C) məlumat D) tövsiyə E) cavab

120. Bunlardan biri olan növünə aid deyil:

- A) açıq məktub B) afişa C) reklam D) bildiriş E) anons

121. Aşağıdakılardan birini rəsmi işgüzar üslubun ən sərbəst forması hesab etmək olar:

- A) məktub B) ərizə C) arayış D) bildiriş E) akt

122. Məktub yazarkən gözlənilən sistemi aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- A) normativ hissə B) müraciət hissəsi C) ümumi hissə
D) fərqləndirici hissə E) yekunlaşdırıcı hissə

123. Məktubların növlərindən biri səhvdir

- A) şəxsi məktublar B) işgüzar məktublar
C) aşağı təşkilatlardan daxil olan məktublar D) ayrı-ayrı şəxslərdən gələn məktublar
E) yuxarı təşkilatlardan hər hansı bir idarə və müəssisələrə daxil olan məktublar

124. Email göndərərkən nələrə diqqət yetirməlidir* Yanlış cavabı göstərin:

- A) Texniki cəhətdən düzgün tərtibat o qədər də əhəmiyyətli deyil
B) Elektron yazışmanın mövzusu maraq doğurmalıdır
C) Rəsmi müraciət formalarından istifadə daha məqsədəuyğundur
D) Məzmun qrammatik cəhətdən düzgün, sadə və aydın olmalıdır
E) Emailləri vaxtında cavablandırmaq məqsədəuyğundur

125. Biri elektron məktubun məzmununa uyğun deyil:

- A) Mövzu ilə birbaşa əlaqədar olmayan fikir və ifadələrdən istifadə etmək
B) Dilin qrammatik qaydalarına riayət etmək
C) Sadə və aydın yazmaq
D) Lakonik və anlayışlı yazışmaya üstünlük vermək
E) Qısaltmalardan gündəlik məişət ifadələrindən və s. imtina etmək

126. Ünsiyyət vasitələri neçə qrupa ayrılır?

- A) 2 B) 3 C) 6 D) 3 E) 4

127. Ünsiyyət neçə formada xarakterizə olunur?

- A) 2 B) 3 C) 6 D) 5 E) 4

128. _____ problemlərin mütəxəssislər qrupu tərəfində kollektiv müzakirə üsuludur.

- A) işgüzar müsavirə B) işgüzar söhbət C) işgüzar danışqlar
D) işgüzar məktublaşma E) diskussiya

129. _____ fikirlərin mövqələrin kəsişməsidir, tərəflər öz mövqeyini müdafiə edərək rəqibin dəlillərini təkzib etməyə çalışır

- A) mübahisə B) işgüzar söhbət C) işgüzar müşavirə
D) işgüzar məktublaşma E) diskussiya

130. Nitq fasiləsinin neçə növü var?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

131. Müraciət etikətləri neçə yerə ayrılır?

- A) 2 B) 5 C) 4 D) 3 E) 6

132. Aşağıdakılardan biri intonasiyanın əsas komponentlərinə aid deyil

- A) fəlsəfi fasilə B) məntiqi stress C) məntiqi fasilə D) tembr E) temp

133. Biri elmi fəaliyyətin xüsusiyyəti deyil

- A) qeyri-ənənəvi metod B) işin məqsədini müəyyənləşdirmək
C) əvvəlki vaxtlara müraciət D) terminlərin öyrənilməsi və tətbiqi
E) nəticələrin yazılı formada verilməsi

134. Şəxsiyyətin psixi strukturunda fərqləndirilən komponent deyil:

- A) qabiliyyətsizlik B) xarakter C) motiv D) temperament E) emosiya

135. Hansı xüsusiyyət melanxolik insanları səciyyələndirmir?

- A) ekstravertlik B) zəif sinir sistemi C) tez yorulma
D) zərif iş qabiliyyəti E) özünə tənqidi yanaşma

136. bunlardan hansı əmək kitabçasında qeyd edilir?

- A) təşəkkür B) arayış C) akt D) ərizə E) izahat

137. Xəbərdarlıq formalarından biri səhv göstərilib

- A) fiziki B) inzibati C) diplomatik D) epistoloyor E) şifahi

138. İntonasiya haqqındakı bilgilərin bitkin olması üçün hansı anlayışları bilmək zəruridir? Səhv cavabı göstərin

- A) ekstensivlik B) temp C) tembr D) melodika E) ritm

139. Motivasiya məktubu yazarkən nələrə əməl edilməlidir. Yanlış fikri göstərin:

- A) Məktubla müraciət etdiyiniz universiteti və ya təşkilatı xeyli tərifləməlisiniz
B) Esse və məktub formatının tələblərinə əməl etməlisiniz
C) Məktubun həcmnin 1,52 səhifə həddini keçməsinə yol verməməlisiniz
D) Yazdığınız dilin qrammatik qaydalarına riayət etməlisiniz
E) Bu məktubu standart internet resurslarından mümkün qədər uzaq duraraq özünüzün yazıb hazırlamanız daha məqsədəuyğundur

140. Məktublارın strukturuna daxil olan hissələrdən biri artıqdır:

- A) məktublarda nəzakət qaydalarına əməl edilən hissə B) müraciət hissəsi (başlanğıc)
C) ümumi hissə D) fərqləndirici və yekunlaşdırıcı hissə (sonluq)
E) başlanğıc, ümumi yekunlaşdırıcı hissə

141. Biri iradi xüsusiyyətlərin əsas keyfiyyətini müəyyənləşdirmir

- A) müvazinətsizlik B) tanlıq C) möhkəmlik D) güdülük E) müvazinətlik

142. Aşağıdakılardan biri tembrin qüsurlarına aid deyil

- A) təmiz vibrasiyalar B) tənqəfəslik C) sərtlik
D) boğaz səsi olması E) burunda danışmaq

143. Texniki cəhətdən sosial şəbəkələrin tipi var?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 1 E) 6

144. Uğurlu ünsiyyətin qaydalarından biri yanlışdır:

- A) Qarşınızdakı sizdən kömək və ya münasibət bildirməyi istəməsə də, onu istiqamətləndirməyə çalışın
B) Danışmağa əskiklilərlə deyil, müsbət tərəflərdə başlayın
C) İstək və ehtiyatları mövzusunda dürüst sadə və aydın ünsiyyət qurmağınız onları əldə etməyin ən yaxşı və ən sağlam yoludur
D) Əgər uzun və ətraflı bir danışmaq lazımdırsa mətninizi hissələrə ayırın, nümunələr gətirməklə danışın
E) Danışarkən göz kontaktı qurun

145. Biri itkin mənbələrə daxil deyil

A) əsassız faktlar

B) empirik məlumat

C) nəzəri məlumat

D) yeni metodiki məlumat

E) yeni və əsaslandırılmış faktlar

146. Fonetik vasitələr sistemi neçə hissədən ibarətdir:

A) 3

B) 2

C) 4

D) 5

E) 6

147. İntonasiya neçə əsas funksiyanı yerinə yetirir?

A) 3

B) 6

C) 4

D) 5

E) 2

148. Nitq fəaliyyətinin neçə növü var?

A) 4

B) 2

C) 3

D) 5

E) 6

149. Nitq texnikası dedikdə neçə cəhət nəzərdə tutulur?

A) 3

B) 2

C) 5

D) 6

E) 4

150. Biri obyektinə görə imic növlərinə aid edilə bilməz:

A) pozitiv imic

B) şəxsi imic

C) peşəkar imic

D) milli imic

E) korporativ imic